

СТАНОВИЩЕ

относно представените материали в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 6.2 „Растителна защита“, научна специалност „Растителна защита (Фитопатология)“, обявен в ДВ бр. 45/15.05.2026

Кандидат за участие в конкурса: гл. асистент д-р Анета Бориславова Любенова

Изготвил становището: доц. д-р Мария Иванова Стоянова, назначена за член на Научното жури със Заповед № РД 05-161 / 15.07.2026 от Председателя на Селскостопанска академия

Кратки биографични данни и представяне на процедурата

Гл. ас. д-р Анета Бориславова Любенова е родена на 19.01.1973 г. в гр. Перник. През 1996 г. завършва Аграрния университет – Пловдив, Факултет „Растителна защита и агроекология“, с образователно-квалификационна степен „магистър“ по „Растителна защита“. През периода 2011–2014 г. е редовен докторант в Агробιοинститут – София, а през 2015 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 6.2 „Растителна защита“ с дисертация на тема: „Проучване на разнообразието на растителни патогени от род *Phytophthora* в земеделски и горски екосистеми в България“. В периода от 2014-2016 г. е асистент в група „Биотичен стрес“, а от 2016 г. до 2022 г. – главен асистент в същата група. От 2022 г. и към настоящия момент заема длъжността „главен асистент“ в отдел „Агробιοтехнологии“.

Професионалните ѝ интереси са в областта на растителната защита и фитопатологията, с акценти върху представители на род *Phytophthora*, върху алтернативни подходи за контрол на фитопатогени, както и върху съвременни подходи за диагностика и идентификация. Участвала е в обучения в Нидерландия, Полша, Германия, Словакия и Финландия. Има опит в изпълнението на национални и международни научни проекти. Научната ѝ дейност е представена на национални и международни научни форуми в България.

Д-р Любенова е единствен кандидат по конкурса.

Научна продукция

Д-р Любенова участва в конкурса с общо 31 научни публикации, извън публикациите за придобиване на ОНС „Доктор“ и за заемане на академична длъжност „гл. асистент“, от които:

- Научни публикации в списания, индексирани в Scopus и Web of Science, с импакт фактор или импакт ранг – 18 бр. и една под печат;
- Научни публикации в списания с кuartил (за съответната година): Q1 – 8 бр., Q2 – 4 бр., Q3 – 2 бр., Q4 – 5 бр. (вкл. 1 под печат);

- Научни публикации, реферирани в Web of Science All Databases – 11 бр.;
- Научни публикации в сборници от международни научни конференции – 1 бр.;
- Научни публикации, в които кандидатът е водещ автор – 9 бр.;
- Научни публикации, в които кандидатът е единствен автор – 2 бр.;
- Научни публикации на английски език – 24 бр.;
- Научни публикации на български език – 1 бр.;
- Двезични научни публикации – 6 бр.

Представените за конкурса научни статии са публикувани в общо 20 научни списания и един сборник с доклади. По-голямата част от публикациите са в списания, индексирани в световните бази данни Scopus и Web of Science и притежават импакт фактор/ранг и квантил. 25% от публикациите са в списания с най-високия квантил Q1, а в 35% от статиите кандидатът има водеща авторска роля.

В приложената таблица са представени 22 цитирания от периода 2020-2026 г. на общо 8 научни статии, публикувани през 2014-2025 г. Всички цитиращи статии са в списания, индексирани в Scopus и/или Web of Science с импакт фактор и/или импакт ранг.

В рамките на конкурса са представени и 4 участия в проекти, две в международни проекти към ЕС и две – в центрове за компетентност.

Кандидатът събира повече от необходимия минимален брой точки по показателите В, Г, Д и Е, съответно 110.81 т., 211.29 т., 330 т. и 60 т. при изискуеми 100 т., 200 т., 50 т. и 0 т., и отговаря на минималните изисквания на Р. България и ССА за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Направления в научноизследователската дейност

Научноизследователската дейност на кандидата е в няколко основни направления – разпространение, диагностика и идентификация, взаимодействие растение-патоген и контрол на болестите по растенията, причинени от фитопатогенни гъби и оомикети,

или както са формулирани по-пълно от самия кандидат:

• **Проучване на разнообразието, разпространението и еволюцията на фитопатогенни оомикети от родовете *Phytophthora* и *Pythium* в България.** В рамките на това направление е изследван видовият състав на род *Phytophthora* в българските реки и на род *Pythium* в почви и води, като четири вида *Phytophthora* са установени за първи път в български реки. Установен е патогенният потенциал на изолатите. Описан е нов хибриден вид.

• **Идентификация, оценка на патогенността и контрол на фитопатогенни оомикети.** Изследвана е вирулентността на осем изолата *Phytophthora* към *Quercus robur*, *Quercus cerris* и *Fagus sylvatica* и е доказана възможността за латентно развитие. Проведено е сравнително изследване на чувствителността на шест вида *Phytophthora*, установени в България, към широко използвани фунгициди.

• **Проучване на взаимодействията растение-патоген и диагностициране на нови и икономически значими болести по културни и горски растения.** Установено е влиянието на *Phytophthora* spp. върху фотосинтетичната активност, стоматалната проводимост и транспирацията при фиданки на дъб (*Q. cerris* и *Quercus rubra*) и кестен (*Castanea sativa*). За първи път в България е установен *Botrytis elliptica* по лилиума (*Lilium* spp.). Установено е, че *Diplodia fraxini* причинява некрози по листа и клонки на ясен. Изпитани са 8 сорта соя към *Phytophthora sojae*.

• **Оценка на биотичния риск и устойчиво управление на агроекосистемите и горските ресурси.** Установено е, че горските растителни видове реагират различно при прилагане на утайки, получени от отпадъчни води, като почвени подобрители в горите. Установено е, че генетично модифицирани картофени линии, устойчиви на *Phytophthora infestans*, не оказват влияние върху жизнения цикъл и растежа на ларвите на колорадски бръмбар, което предполага липса на отрицателен ефект върху нетаргетните организми при лабораторни условия.

• **Съвременни и екологосъобразни подходи за растителна защита.** Изследван е потенциалът на етерични масла и растителни екстракти от балкански и средиземноморски видове като природни биопестициди срещу гъбни и оомицетни фитопатогени. Установено е, че клетъчно-проникващите пептиди (CPPs) могат да подобрят ефективността на интерфериращата РНК.

• **Биологично активни съединения и фактори, влияещи върху растежа и продуктивността на растенията.** Изследвано е влиянието на листното приложение на елемента бор върху развитието и семенната продуктивност на червена детелина (*Trifolium pratense*).

В професионалната кариера на кандидата се наблюдава градация и разширяване на научната компетентност: от изследвания, първоначално насочени основно към разнообразието, разпространението и екологията на *Phytophthora* (като основни проучвания до 2021 г.), към прилагане на съвременни молекулярни подходи и изследвания за алтернативни средства за борба с фитопатогените, включително растителни екстракти, етерични масла и RNAi-базирани подходи.

Приемам представените приноси, въпреки че научните обзори сами по себе си не носят научни приноси.

Бележки и препоръки

Списанието „Scientific Papers. Series B. Horticulture“ има импакт фактор и квартил Q4 за 2023 г., поради което публикацията в него следва да бъде включена в съответните категории научни публикации при описанието на справката.

Към статията, публикувана в сп. „Наука за гората“, в таблицата липсва линк към Web of Science.

Липсват участия на кандидата в международни научни форуми извън страната. Препоръчвам на кандидата да се възползва от възможностите за такива изяви, каквито участията в научни проекти предоставят.

Заклучение

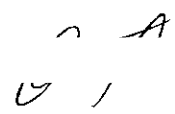
Въз основа на представените материали считам, че гл. ас. д-р Любенова отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на ССА за заемане на академичната длъжност „доцент“. Изискуемият минимум е надхвърлен, а научноизследователската ѝ дейност се характеризира с последователност и тематична насоченост, като я представя като изграден и продължаващо развиващ се учен в областта на растителната защита с актуални и значими приноси за науката.

Във връзка с гореизложеното давам **положителна оценка** за научната дейност на гл. ас. д-р Любенова и предлагам същата да бъде избрана за „доцент“ по професионално направление 6.2 „Растителна защита“, научна специалност „Растителна защита (Фитопатология)“ към Агробιοинститут, гр. София.

19.08.2026

София

Член на Научното жури:


/доц. д-р Мария Стоянова/

OPINION

on the materials submitted in the selection procedure for the academic position of Associate Professor in Professional field 6.2 "Plant protection", Scientific specialty "Plant protection (Phytopathology)", announced in the State Gazette, issue No. 45/15.05.2026

Candidate: Senior Assist. Prof. Aneta Borislavova Lyubenova, PhD

Prepared by: Assoc. Prof. Maria Ivanova Stoyanova, PhD, appointed as a member of the Scientific Jury by Order No. RD 05-161 / 15.07.2026 of the President of the Agricultural Academy

Brief biographical information and presentation of the procedure

Senior Assistant Professor Aneta Borislavova Lyubenova, PhD, was born on 19 January 1973 in the town of Pernik, Bulgaria. In 1996, she graduated from the Agricultural University – Plovdiv, Faculty of Plant Protection and Agroecology, with a Master's degree in Plant Protection. From 2011 to 2014, she was a full-time PhD student at the Agrobiointstitute, Sofia, and in 2015 she obtained the educational and scientific degree of Doctor (PhD) in Professional Field 6.2 "Plant Protection", with a dissertation entitled: "Study of the diversity of plant pathogens of the genus *Phytophthora* in agricultural and forest ecosystems in Bulgaria." From 2014 to 2016, she held the academic position of assistant professor in the "Biotic Stress" group, and from 2016 to 2022 she was senior assistant professor in the same group. Since 2022, she has held the position of senior assistant professor in the "Agrobiotechnology" Department.

Her research interests are in the field of plant protection and phytopathology, with a focus on representatives of the genus *Phytophthora*, alternative approaches to the control of phytopathogens, as well as modern approaches to their detection and identification. She has participated in specialized training courses in the Netherlands, Poland, Germany, Slovakia and Finland. She has experience in the implementation of national and international research projects. Her scientific work has been presented at national and international scientific forums in Bulgaria.

Dr. Lyubenova is the sole candidate in the competition.

Scientific production

Dr. Lyubenova participates in the competition with a total of 31 scientific publications, excluding the publications used for obtaining the educational and scientific degree of Doctor (PhD) and for appointment to the academic position of Senior Assistant Professor, including:

- Scientific publications in journals indexed in Scopus and Web of Science, with an Impact Factor or Impact Rank – 18 publications and one accepted for publication;
- Scientific publications in journals with a quartile (for the respective year): Q1 – 8; Q2 – 4; Q3 – 2; Q4 – 5 (including one accepted for publication);
- Scientific publications indexed in Web of Science – All Databases – 11;
- Scientific publications in proceedings of international scientific conferences – 1;
- Scientific publications in which the candidate is the lead author – 9;

- Scientific publications in which the candidate is the sole author – 2;
- Scientific publications in English – 24;
- Scientific publications in Bulgarian – 1;
- Bilingual scientific publications – 6.

The scientific papers submitted for the competition have been published in a total of 20 unique scientific journals and one conference proceedings volume. The majority of the publications are in journals indexed in the international databases Scopus and Web of Science and have an impact factor/impact rank and a quartile. Twenty-five percent of the publications are in journals in the highest quartile Q1, while in 35% of the articles the candidate has a leading authorship role.

The submitted citation table contains 22 citations from the period 2020–2026 of a total of 8 scientific articles published between 2014 and 2025. All citing articles have been published in journals indexed in Scopus and/or Web of Science with an impact factor and/or impact rank.

The competition materials also include 4 participations in research projects, two of which are international EU projects and two are projects within Centres of Competence.

The candidate exceeds the required minimum number of points under indicators B, G, D and E, obtaining 110.81, 211.29, 330 and 60 points, respectively, compared with the required 100, 200, 50 and 0 points, and therefore meets the minimum requirements of the Republic of Bulgaria and the Agricultural Academy for appointment to the academic position of “associate professor”.

Main areas of research activity

The candidate’s research activity encompasses several main areas – distribution, detection and identification, plant–pathogen interactions, and control of plant diseases caused by phytopathogenic fungi and oomycetes.

More specifically, as formulated by the candidate:

• **Study of the diversity, distribution and evolution of phytopathogenic oomycetes of the genera *Phytophthora* and *Pythium* in Bulgaria.** Within this area, the species composition of the genus *Phytophthora* in Bulgarian rivers and of the genus *Pythium* in soil and water was investigated, with four *Phytophthora* species reported for the first time from Bulgarian rivers. The pathogenic potential of the isolates was established, and a new hybrid species was described.

• **Identification, assessment of pathogenicity, and control of phytopathogenic oomycetes.** The virulence of eight *Phytophthora* isolates towards *Quercus robur*, *Quercus cerris* and *Fagus sylvatica* was investigated, and their ability to develop latently was demonstrated. A comparative study of the sensitivity of six *Phytophthora* species identified in Bulgaria to commonly used fungicides was also conducted.

• **Study of plant–pathogen interactions and diagnosis of new and economically important diseases of cultivated and forest plants.** The effects of *Phytophthora* spp. on photosynthetic activity, stomatal conductance and transpiration in oak (*Q. cerris* and *Quercus rubra*) and chestnut (*Castanea sativa*) seedlings were established. *Botrytis elliptica* was

reported for the first time in Bulgaria on lily (*Lilium* spp.). It was established that *Diplodia fraxini* causes necrotic lesions on ash leaves and twigs. Eight soybean cultivars were tested for their response to *Phytophthora sojae*.

• **Assessment of biotic risk and sustainable management of agroecosystems and forest resources.** It was established that forest plant species respond differently to the application of sewage sludge as a soil amendment in forests. It was also demonstrated that genetically modified potato lines resistant to *Phytophthora infestans* do not affect the life cycle and larval growth of the Colorado potato beetle, suggesting the absence of adverse effects on non-target organisms under laboratory conditions.

• **Modern and environmentally friendly approaches to plant protection.** The potential of essential oils and plant extracts from Balkan and Mediterranean species as natural biopesticides against fungal and oomycete phytopathogens was investigated. It was demonstrated that cell-penetrating peptides (CPPs) can enhance the efficiency of interfering RNA.

• **Biologically active compounds and factors affecting plant growth and productivity.** The effect of foliar application of boron on the development and seed productivity of red clover (*Trifolium pratense*) was investigated.

The candidate's professional career demonstrates a progressive development and broadening of scientific expertise: from research initially focused primarily on the diversity, distribution, and ecology of *Phytophthora* (as the main research focus up to 2021), towards the application of modern molecular approaches and the investigation of alternative means of controlling phytopathogens, including plant extracts, essential oils, and RNAi-based approaches.

I accept the presented scientific contributions, although review articles do not constitute original scientific contributions.

Comments and recommendations

The journal "Scientific Papers. Series B. Horticulture" has an Impact factor and Q4 quartile for 2023; therefore, the publication in this journal should be included in the respective categories of scientific publications.

A link to the Web of Science record in the table is missing for the article published in the journal "Nauka za Gorata".

The candidate has no recorded participation in international scientific forums held outside Bulgaria. I recommend that the candidate takes advantage of opportunities for such participation, which are provided by involvement in international research projects.

Conclusion

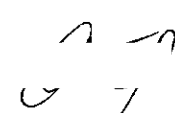
Based on the submitted materials, I consider that Senior Assist. Prof. Aneta Borislavova Lyubenova, PhD, fully meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation, and the Regulations of the Agricultural Academy for appointment to the academic position of

"Associate Professor". The required minimum has been exceeded, and her research activity is characterized by consistency and a thematic focus, presenting her as an established and continuously developing scientist in the field of plant protection, with relevant and significant contributions to science.

In view of the above, I give a **positive assessment** of the scientific activity of Dr. Aneta Lyubenova and recommend her to be elected to the academic position of Associate Professor in professional field 6.2 "Plant protection", scientific specialty "Plant protection (Phytopathology)" at AgrobiolInstitute, Sofia.

19 August 2026
Sofia

Member of the Scientific Jury:


/Assoc. Prof. Maria Stoyanova, PhD/